

Artykuł ukazał się w:

Samorząd terytorialny w zintegrowanej Europie, pod red. B. Filipiak, A. Szewczuka, Zeszyty Naukowe nr 489, Uniwersytet Szczeciński, Szczecin 2008, ss. 349-357.

POLITYKA REGIONALNA WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO W LATACH 2007-2013 (NA PODSTAWIE REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO)

Alicja Sekuła, Politechnika Gdańska, Alicja.Sekula@zie.pg.gda.pl

Wprowadzenie

Rok 2007 rozpoczął nowy okres programowania w Unii Europejskiej, kończący się w 2013 roku. To kolejny już etap europejskiej polityki regionalnej, lecz pierwszy, w którym Polska uczestniczyć będzie przez wszystkie lata. W tym czasie do dyspozycji otrzyma m.in. środki z funduszy strukturalnych, przeznaczone na zwiększenie spójności społeczno-gospodarczej, przestrzennej oraz konkurencyjności zarówno regionów, jak i całego kraju.

Ewolucja i postać europejskiej polityki regionalnej

Początek europejskiej polityki regionalnej datuje się na 1958 rok, czyli na moment powstania Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej. W Traktacie Rzymskim z 1957 roku, powołującym EWG, znajdują się pierwsze odniesienia do polityki regionalnej, choć dość ograniczone i w zasadzie sygnałowe. Jak ewoluowała koncepcja samej Unii, tak i zmieniała się jej rola, nabierając coraz większego znaczenia. Obecna postać i kształt diametralnie różnią się od tych sprzed pół wieku, gdyż współcześnie to jeden z priorytetów unijnych i jedna z ważniejszych polityk wspólnotowych. Zmiana podstawowych wytycznych oraz zwiększenie rangi, dzięki przypisaniu roli podstawowego mechanizmu zmniejszającego regionalne dysproporcje, skutkowało rozszerzeniem instrumentarium, zwłaszcza środków finansowych służących realizacji zadań i celów przed nią postawionych. Główną przyczyną takiego ukierunkowania polityki regionalnej, jak już wspomniano, była zmiana samej koncepcji integracji europejskiej, przebiegającej w głąb i wszerz. Pogłębianie związane jest z tworzeniem jednolitego rynku, unią walutową, znoszeniem kolejnych barier w przepływie czynników pro-

dukcji. Swoboda w przemieszczaniu ludzi, towarów i usług oznacza zwiększenie konkurencyjności, która jest niewątpliwie atutem dla unijnej gospodarki, jednak w słabo rozwiniętych regionach może wiązać się z problemami. Drugi element, rozszerzanie, oznacza nie tylko zwiększenie zasięgu geograficznego przyjętych rozwiązań, ale w konsekwencji także wzrost regionalnych dysproporcji rozwojowych, gdyż w poczet krajów unijnych przyjmowane są coraz uboższe państwa.

Wyróżnia się kilka etapów polityki regionalnej w ramach UE, choć w tej kwestii nie ma jednoznacznej opinii¹. Generalnie rozpoczęcie kolejnego etapu wiąże się ze zwiększeniem jej roli i przyznaniem rozleglejszych uprawnień i większych środków w stosunku do okresu poprzedniego. Za przełomowe uznaje się następujące lata: 1958, 1975, 1984-1989, 1993 oraz kolejne, rozpoczynające nowy okres programowania, a więc rok 1994, 2000 i 2007.

Pierwszy etap to dość małe znaczenie polityki regionalnej, głównie ze względu na niewielkie dysproporcje rozwojowe między regionami. EWG stworzyło 6 państw o wyższym od średniego poziomie rozwoju. Problemy regionalne nie dotyczyły obszarów całych państw, pojawiały się w niektórych terytoriach, a że państwa-sygnatariusze były dość bogate, więc mogły w całości ponieść ciężar zmniejszania dysproporcji. Stąd też zagadnienia rozwoju regionalnego podejmowano na szczeblu krajowym, a polityka regionalna na etapie tworzenia Wspólnoty pozostawiona została w gestii państw-członków. Ze względu na dość niewielkie znaczenie, okres ten nazywany jest czasami „genezą europejskiej polityki regionalnej”².

Zmiany zaczęły się blisko dwadzieścia lat później. Wpływ na nie miały przyczyny gospodarcze, a więc zwiększenie bezrobocia i obniżenie tempa wzrostu gospodarczego, oraz polityczne, związane z poszerzaniem granic Wspólnoty. W roku 1975 zaczął działalność Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), który po dziś dzień pozostaje najważniejszym finansowym instrumentem polityki regionalnej. Od początku ukierunkowany był na rozwiązywanie kwestii regionalnych, aczkolwiek jego znaczenie i wpływ, podobnie jak polityki regionalnej, również z biegiem czasu ulegały zwiększeniu. I. Pietrzyk rok 1975 i powołanie EFRR-u określa mianem narodzin aktywnej europejskiej polityki regionalnej³.

Kolejny ważny etap to zmiany instytucjonalne i proceduralnoprawne. Przyznawane dotychczas środki wsparcia zamieniono na wyrażone w procentach przedziały, przy czym zagwarantowane były jedynie fundusze odpowiadające wartości dolnego przedziału. Zwiększono wielkość środków będących we władaniu Komisji Europejskiej i rozszerzono jej kompetencje o możliwość ewaluacji projektów. Dzięki Jednolitemu Aktowi Europejskiemu z 1987

¹ Por. np. Z. Brodecki (red.), *Regiony*, Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis, Warszawa 2005, s. 35-50 lub B. Filipiak, M. Kogut, A. Szewczuk, M. Ziolo, *Rozwój lokalny i regionalny*, Fundacja na rzecz Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2005, s. 363-364.

² I. Pietrzyk, *Polityka regionalna Unii Europejskiej*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2006, s. 62.

³ *Ibidem*, s. 77.

roku stworzono jednolity rynek europejski, a także podniesiono rangę polityki regionalnej tworząc w Traktacie Rzymskim osobną część poświęconą spójności społeczno-gospodarczej (obecnie również terytorialnej). Znalazło się tam sformułowanie, iż Wspólnota zmierza do zmniejszenia dysproporcji w poziomie rozwoju regionów i ich zacofaniu⁴.

Następną istotną zmianą było podjęcie decyzji o prowadzeniu polityki regionalnej w oparciu o zasadę programowania, co równoznaczne jest ze strategicznym podejściem do rozwoju. Początkowe okresy programowania - rok 1989 i rok 1993 - były odpowiednio pięcioletnie- i sześcioletnie, od roku 2000 trwają siedem lat.

Początek lat dziewięćdziesiątych we Wspólnocie to intensywne prace nad stworzeniem dokumentu zawierającego zapisy o unii walutowej. Usankcjonowano je w roku 1993 w Traktacie z Maastricht, który jednocześnie zaowocował ułatwieniami w finansowaniu projektów dedykowanych regionom najslabiej rozwiniętym. W tym czasie powołano także Komitet Regionów, instytucję doradczą, reprezentującą i wyrażającą stanowisko regionów w sprawach dotyczących unijnej polityki regionalnej.

Lata współczesne to kolejne wyzwania stojące przed UE związane z liczbą przyjmowanych państw, a zwłaszcza z ich poziomem rozwoju, zdecydowanie niższym do dotychczasowej „piętnastki”. Stąd też poprzedni okres programowania uwzględniał znaczne zwiększenie zróżnicowania w poziomie rozwoju oraz konieczność interwencji na zdecydowanie większym obszarze, często równym obszarowi całego przyjmowanego kraju. Zmiany w obecnym okresie programowania również odwołują się do wyrównywania różnic w poziomie życia, ale przede wszystkim do pełniejszej realizacji Strategii Lizbońskiej, czyli do zwiększania poziomu konkurencyjności regionów.

Uwzględniając zmiany, jakie przeszła unijna polityka regionalna przez okres półwiecza, można stwierdzić, że obejmuje przedsięwzięcia, które za pomocą narzędzi finansowych i prawnych, takich jak fundusze, odpowiednie instytucje i normy prawa, prowadzą do usunięcia dysproporcji w rozwoju gospodarczym i społecznym regionów państw-członków, zapewniając zrównoważony wzrost obszarów z zachowaniem wewnętrznej spójności ekonomicznej i społecznej. Ma wymiar efektywnościowy, regionalny i integracyjny⁵. Poprzez świadome i celowe działania organów władzy publicznej dąży do optymalnego wykorzystania zasobów regionów, a następnie osiągnięcia długotrwałego wzrostu gospodarczego. Kładąc nacisk na likwidację opóźnień rozwojowych regionów najuboższych, wyrównuje ich szanse i podnosi konkurencyjność⁶.

⁴ Por. *Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską*, Tytuł XVII, art. 158, Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej, www.eur-lex.europa.eu, data dostępu 20.12.2007.

⁵ Por. B. Filipiak, M. Kogut, A. Szewczuk, M. Ziolo: *op. cit.*, s. 363.

⁶ Por. S. Naruszewicz (red.), *Fundusze strukturalne w polityce regionalnej*, Politechnika Białostocka, Białystok 2005, s. 21.

Cele i instrumenty finansowe polityki regionalnej

Cele, czyli zamierzenia, są nieodłącznym elementem polityki regionalnej. Po raz pierwszy zaczęły obowiązywać w roku 1989, czyli w momencie zastosowania zasady programowania. Horyzont czasowy, jakiego dotyczą, pokrywa się z długością okresu programowania. Dostosowywane są odpowiednio do stanu i kierunku zmian polityki całej Unii i koncepcji polityki regionalnej, która jest jej częścią. Nie powinny pozostawać w sprzeczności z pozostałymi politykami wspólnotowymi, np. rolną, ochrony środowiska czy walutową, które także są wtórne w stosunku do ogólnej polityki rozwoju.

Adekwatnie do sformułowanej wcześniej definicji, główny cel polityki regionalnej określić można jako niwelowanie różnic w rozwoju gospodarczym, społecznym i terytorialnym przez redystrybucję środków budżetowych w przekroju międzyregionalnym. Zmniejszenie dysproporcji oznacza większą spójność we wspomnianych trzech płaszczyznach oraz harmonijny, trwały rozwój Unii⁷. W obecnym okresie programowania realizuje się go poprzez trzy cele priorytetowe, skrótowo nazwane: konwergencja, konkurencyjność regionalna i zatrudnienie oraz europejska współpraca terytorialna. Z punktu widzenia omówionego w dalszej części regionalnego programu operacyjnego, a także wielkości zaangażowania finansowego, najistotniejszy jest cel pierwszy, skupiony na poprawie warunków do kreowania rozwoju gospodarczego i zwiększaniu miejsc pracy. Skierowano go do obszarów z PKB na osobę poniżej poziomu 75% średniej unijnej. PKB *per capita* to podstawowy wskaźnik przyznawania regionalnej pomocy, który uznawany jest za miarodajne kryterium zamożności regionów. Dwa następne cele wspomagają badania i rozwój, ochronę środowiska, rozwój zasobów ludzkich, a także współpracę transgraniczną, transnarodową oraz między regionami.

Dążenie do osiągnięcia celów polityki regionalnej następuje przez realizację działań (w ramach wyodrębnionych z programów priorytetów), których finansowanie odbywa się z funduszy - wspólnotowych instrumentów finansowych. Efektywność wykorzystania funduszy, czyli przekształcenie zasobów w rezultaty i produkty wpływa na skuteczność, tzn. stopień osiągnięcia celów. Ocena tych kryteriów, a także innych, jak np. użyteczność czy trwałość, jest z kolei przesłanką do kształtowania instrumentów finansowych w przyszłym okresie.

Polityka regionalna była i jest finansowana z różnych funduszy, przy czym wiodącą rolę przypisano, zwłaszcza przy realizacji pierwszego celu w obecnym okresie programowania, Europejskiemu Funduszowi Rozwoju Regionalnego. To bezspornie podstawowe i najważniejsze narzędzie polityki strukturalnej, już od momentu powstania nakierowane na wspomaganie rozwoju regionalnego. W latach 2007-2013 pozostałymi źródłami finansowania realizacji celów priorytetowych są: Europejski Fundusz Społeczny i Fundusz Spójności.

⁷ Por. M. Grewiński (red.), *Europejski Fundusz Społeczny i Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego - od teorii do praktyki*, Elipsa, Warszawa 2006, s. 13.

Rozmiar pomocy EFRR-u w momencie powstania był dużo mniejszy niż współcześnie, zarówno od strony wielkości środków przeznaczanych na interwencje, obszaru oddziaływania, jak i górnego pułapu zaangażowania. EFRR w początkowych latach finansował projekty do wysokości 20 (dla przedsiębiorstw) lub 30 (dla inwestycji publicznych) procent kosztów ogólnych i nie mógł odgrywać czynnej roli w formułowaniu priorytetów rozwojowych, ustalanych przez państwa członkowskie⁸. Niezmienny pozostał przez ponad trzydzieści lat ogólny cel przyświecający tworzeniu funduszu, jakim, skrótowo, jest zmniejszanie nierówności w rozwoju regionalnym. Cel ten w dokumentach unijnych określono następująco: „(...) przyczynianie się do korygowania podstawowych dysproporcji regionalnych we Wspólnocie poprzez udział w rozwoju i dostosowaniu strukturalnym regionów opóźnionych w rozwoju oraz w przekształcaniu upadających regionów przemysłowych”⁹. W aktualnym okresie programowania EFRR wspiera, na zasadzie współfinansowania, inwestycje prowadzące do powstawania stabilnych miejsc pracy, zwłaszcza w sektorze MSP, inwestycje infrastrukturalne oraz działania sprzyjające rozwojowi lokalnemu i regionalnemu. Obszary wsparcia w ramach pierwszego celu – konwergencja - to badania, rozwój technologiczny, społeczeństwo informacyjne, inicjatywy lokalne, środowisko, zapobieganie zagrożeniom, turystyka, inwestycje w kulturę, transport, energetykę, infrastrukturę ochrony zdrowia i społeczną¹⁰.

Fundusze unijne działają poprzez programy operacyjne (PO), np. Europejski Fundusz Społeczny służy do finansowania PO Kapitał Ludzki. Regionalne programy operacyjne, w tym także ten dla województwa pomorskiego, korzystają ze środków EFRR-u w celu realizacji pierwszego celu polityki regionalnej, jakim jest konwergencja.

Krajowa polityka regionalna

Krajowa polityka regionalna w obszarze wykorzystania funduszy unijnych wyznaczana jest przez szereg instytucji, aktów prawnych i dokumentów strategicznych o różnej ważności i zasięgu oddziaływania. Bazowy i jeden z istotniejszych, noszący nazwę Strategicznych Wytycznych Wspólnoty (SWW), tworzony jest na poziomie unijnym. Jego treść jest jednakowa w odniesieniu do każdego kraju-beneficjenta należącego do UE. Przedstawia ogólną postać i zakres polityki spójności i jest podstawą do dalszego programowania rozwoju. Adaptacja postanowień z SWW do specyfiki i potrzeb danego państwa ma miejsce w Narodowej Strategii Spójności – NSS (Narodowych Strategicznych Ramach Odniesienia - NSRO). Adekwatnie do założeń i kierunków zawartych w NSS tworzone są sektorowe (tematyczne) i regionalne programy operacyjne. Zatem regionalne programy operacyjne służą

⁸ Por. Z. Brodecki, *op. cit.*, s. 41.

⁹ *Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską*, *op. cit.*, 20.12.2007.

¹⁰ *Rozporządzenie (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego*, art. 4.

realizacji strategii spójności. Programy regionalne są jednofunduszowe, co oznacza, że na wykonanie zadań uzyskują wsparcie z jednego funduszu - Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Otrzymują prawie 30% unijnych środków w ramach Narodowej Strategii Spójności.

RPO opracowuje samodzielnie każdy region. Unormowania prawne co do zakresu i formy programów regionalnych zawierają dokumenty unijne i krajowe, np. ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Specyfika regionu uwzględniana jest w momencie uszczegółowienia programu, gdyż cel ogólny programów regionalnych wiąże się zawsze ze zwiększaniem konkurencyjności i prowadzeniem zrównoważonego rozwoju.

Regionalne programy operacyjne służą także realizacji Strategii Rozwoju Kraju¹¹ (SRK), obowiązującej nieco dłużej, gdyż do roku 2015, co pokrywa się z czasem rozliczania przyznanego wsparcia, tzw. zasadą n+2. SRK, której celem jest rozwój społeczno-gospodarczy oraz poprawa jakości życia w kraju, to główny punkt odniesienia dla pozostałych dokumentów tworzonych przez jednostki publiczne, zarówno centralne, jak i samorządowe.

Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego¹²

Regionalny Program Operacyjny dla pomorskiego, podobnie jak RPO dla innych regionów, to dokument, za pomocą którego realizowana jest polityka regionalna na szczeblu wojewódzkim. Opracowywanie, negocjacje co do ostatecznej postaci, a także odpowiedzialność za wdrażanie spoczywają na Zarządzie Województwa pełniącym funkcję Instytucji Zarządzającej.

RPO przedstawia zakres działań do końca roku 2013. Ich realizacja powinna prowadzić do osiągnięcia celu strategicznego programu sformułowanego dla województwa pomorskiego następująco: *poprawa konkurencyjności gospodarczej, spójności społecznej i dostępności przestrzennej województwa przy zrównoważonym wykorzystaniu specyficznych cech potencjału gospodarczego i kulturowego regionu oraz przy pełnym poszanowaniu jego zasobów przyrodniczych*. Określając cel, kierowano się wytycznymi dokumentów nadrzędnych, tzn. Strategicznych Wytycznych Wspólnoty przedstawiających ogólną koncepcję wykorzystania funduszy, Narodowej Strategii Spójności, w której zawarto priorytety i obszary wykorzystania funduszy dla Polski, strategii rozwoju województwa, a także wniosków płynących z analizy SWOT. Jak widać, priorytetami w polityce regionalnej na Pomorzu jest rozwój zrównoważony, wzrost konkurencyjności, dostępności gospodarki oraz jej spójności. Cel ten

¹¹ Por. Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, Dz.U. Nr 227, poz. 1658 z późn. zm., art. 15.

¹² Informacje na temat Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego zaczerpnięto ze strony Urzędu Marszałkowskiego województwa pomorskiego: www.dpr.woj-pomorskie.pl/, data dostępu 20.12.2007.

nie tylko wpisuje się w kierunki rozwoju przedstawione w wymienionych wcześniej dokumentach, ale także Strategii Lizbońskiej, kładącej nacisk na poprawę konkurencyjności gospodarki europejskiej oraz kryteria konwergencji, których spełnienie umożliwia wprowadzenie wspólnej waluty – euro. Jako miernik osiągnięcia celu przyjęto poziom regionalnego PKB w stosunku do innych regionów Unii Europejskiej.

Odniesienie do Strategii Lizbońskiej, szczególnie do aspektów związanych z przedsiębiorczością, innowacyjnością, unowocześnieniem infrastruktury, ograniczaniem bezrobocia i poprawą jakości kapitału ludzkiego, czyli ogólnie wzrostem konkurencyjności na płaszczyźnie społecznej i gospodarczej dostrzegalne jest zwłaszcza w celach szczegółowych, służących realizacji celu strategicznego, sformułowanych następująco:

- 1. Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności gospodarki oraz wzrost kompetencji mieszkańców.*
- 2. Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej ośrodków miejskich i usprawnienie powiązań między nimi.*
- 3. Poprawa atrakcyjności osiedleńczej i turystycznej.*
- 4. Przełamywanie barier strukturalnych na obszarach o niższym potencjale rozwojowym.*

Cele szczegółowe wpisują się w ogólną koncepcję prowadzenia strategii konkurencji, której postać to wynik badań silnych i słabych stron województwa oraz szans i zagrożeń płynących z otoczenia, a zwłaszcza ilości i siły związku między słabymi stronami a szansami.

W ramach celów szczegółowych wyróżniono dziewięć obszarów tematycznych służących do budowy osi priorytetowych. Dla jednego obszaru tematycznego utworzona jest jedna oś priorytetowa, zatem w obrębie każdego celu, poza trzecim, utworzono po 2 osie priorytetowe (tab. 1). Pomocny w stworzeniu systemu realizacji programu i kontroli wydatkowania środków ma być ponadto ostatni, dziesiąty priorytet – pomoc techniczna.

Przyjmując za kryterium ważności wielkość środków przeznaczonych na daną oś priorytetową, najistotniejszymi dziedzinami działań w ramach programu operacyjnego jest transport (oś nr 4 – 23% środków), sektor MSP (nr 1 – 21%), infrastruktura techniczna na poziomie lokalnym (nr 8 – 14%) oraz miasta (nr 3 – 12%) ze znaczącym potencjałem społeczno-gospodarczym, będące lokomotywami wzrostu dla reszty regionu. Działania w ramach tych osi pochłoną blisko $\frac{3}{4}$ środków przeznaczonych na cały program, co stanowi prawie 860 mln € z założonych 1227 mln €. Na całkowitą kwotę przeznaczoną na realizację programu w przeważającej części składają się środki Europejskiego Funduszy Rozwoju Regionalnego - 72%. Krajowy wkład publiczny wyniesie około 20%, a udział podmiotów prywatnych szacowany jest na poziomie 8%.

Tabela 1

Cele szczegółowe, obszary tematyczne i osie priorytetowe w RPO WP 2007-2013

Cel szczegółowy		Obszar tematyczny	Oś priorytetowa	
1.	Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności gospodarki oraz wzrost kompetencji mieszkańców	Poprawa konkurencyjności i innowacyjności MSP	1.	Rozwój i innowacje w MSP
		Budowa społeczeństwa wiedzy	2.	Społeczeństwo wiedzy
2.	Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej ośrodków miejskich i usprawnienie powiązań między nimi	Wzmocnienie potencjału rozwojowego największych miast	3.	Funkcje miejskie i metropolitalne
		Poprawa spójności i efektywności systemu transportowego	4.	Regionalny system transportowy
3.	Poprawa atrakcyjności osiedleńczej i turystycznej regionu	Poprawa jakości środowiska	5.	Środowisko i energetyka przyjazna środowisku
		Wykorzystanie potencjału turystycznego	6.	Turystyka i dziedzictwo kulturowe
		Zdrowie mieszkańców	7.	Ochrona zdrowia i system ratownictwa
4.	Przełamywanie barier strukturalnych na obszarach o niższym potencjale rozwojowym	Wzmocnienie podstawowej infrastruktury obszarów o niższym potencjale rozwojowym	8.	Lokalna infrastruktura podstawowa
		Wzmocnienie tkanki społecznej na obszarach o niższym potencjale rozwojowym	9.	Lokalna infrastruktura społeczna i inicjatywy obywatelskie
			10.	Pomoc techniczna

Źródło: opracowanie własne na podstawie RPO WP 2007-2013.

Wnioski

RPO WP jest w dość krótkiej, bo dziesięcioletniej historii województwa pomorskiego jednym z większych przedsięwzięć rozwojowych, zarówno od strony organizacyjnej, przestrzennej, czasowej, jak i finansowej. Znalazł się w gronie pierwszych pięciu krajowych regionalnych programów operacyjnych podpisanych przez Komisję Europejską. Szybka akceptacja świadczy z jednej strony o jego wysokiej jakości, spełnieniu stawianych wymogów i niewielkiej ilości uwag, z drugiej, jednak nie gwarantuje realizacji. Zaletą programu jest spójność, komplementarność i skoordynowanie z dokumentami unijnymi, krajowymi oraz regionalnymi, np. sektorowymi programami operacyjnymi Innowacyjna Gospodarka czy Infrastruktura i Środowisko, Strategią Lizbońską, strategią rozwoju województwa pomorskiego, regionalną strategią innowacji, dokumentami poświęconymi rozwojowi wybranych obszarów w województwie pomorskim - ochronie środowiska, gospodarce odpadami, energetyce czy turystyce. Biorąc pod uwagę wcześniejsze doświadczenia, zagrożeniami w realizacji, na których minimalizację Zarząd Województwa powinien mieć wpływ są: przejrzystość

procedur i kryteriów przy ocenie projektów, kompetencje pracowników urzędu współpracujących z beneficjentami oraz przygotowanie podmiotów do realizacji projektów. Wiele zależeć będzie od sytuacji gospodarczej regionu, zwłaszcza od możliwości finansowania tzw. udziału własnego przez uczestników programu. Należy ponadto postulować o stabilizację i uproszczenie prawa w zakresie korzystania ze środków w ramach każdego programu operacyjnego, a więc nie tylko odnoszącego się do regionu i beneficjentów z Pomorskiego. Wielokrotnie wyższe środki niż w poprzednim okresie programowania mogą być sprawnie zaabsorbowane w sytuacji ograniczenia wytycznych do niezbędnego minimum oraz prostych i przejrzystych reguł finansowania.

Spełnienie tych warunków zwiększy efektywność wykorzystania środków, ale należy pamiętać, że nie rozwiąże wszystkich problemów, z którymi boryka się województwo. Zgodnie z zasadą dodawalności fundusze strukturalne są dodawane do środków publicznych powiększając pulę finansów przeznaczonych na politykę regionalną. Interwencja w ramach RPO WP wspiera działania krajowe, ale ich nie zastępuje. Służy zmniejszaniu rozbieżności w rozwoju regionów. Państwa członkowskie zobligowane są przeznaczać na politykę regionalną środki nie mniejsze niż w poprzednim okresie programowania i dopiero zsumowanie wszystkich działań i funduszy pochodzących z różnych źródeł może znacząco wpłynąć na poprawę sytuacji regionu.

REGIONAL POLICY OF POMERANIA VOIVODSHIP FOR THE YEARS 2007-2013 (ON THE BASIS OF THE REGIONAL OPERATIONAL PROGRAMME)

Summary

The article presents the principles of the Regional Operational Programme for Pomorskie Voivodeship for the years 2007-2013, which is one of the most strategic documents regarding the regional policy. The analysis is preceded by the discussion of the changes that have taken place in the regional policy since the commencement of the European integration process. The author presents also the issues related to financial support, focusing on the conditions for obtaining it and the matters for which funds are granted by the European Fund for Regional Development, which, since its established in 1975, has been the main source of support that aims at reducing developmental disparities. Moreover, the work provides a short description of the relationships between the main strategic documents drawn up for the purpose of creating regional policy.